



ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ 1

- ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SPOR YAPMASINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

• ARAŞTIRMA HAKKINDA

- ARAŞTIRMANIN AMACI:Üniversite öğrencilerinin spor yapmasını etkileyen faktörlerin belirlenmesi.
- ARAŞTIRMANIN TÜRÜ:Betimsel araştırma
- ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ:Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden “kolay ulaşılabilir durum örnekleme” yöntemi tercih edilmiştir.
- ARAŞTIRMANIN EVRENİ:Düzce Üniversitesi’nde 2013-2014 öğretim yılında öğrenim gören öğrenci topluluklarına üye olan öğrenciler.
- ARAŞTIRMA YÖNTEMİ:Yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan görüşme formu.
- ARAŞTIRMA TEKNİĞİ:Mülakat

ÖZET

- Bu araştırma Üniversite öğrencilerinin spor yapmasını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma betimsel bir araştırmadır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden “kolay ulaşılabilir durum örnekleme” yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın evrenini Düzce Üniversitesi’nde 2013-2014 öğretim yılında öğrenim gören öğrenci topluluklarına üye olan öğrenciler oluşturmuştur. Bu kapsamda öğrenci topluluklarına üye olan 35 öğrenciye ulaşılmıştır. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan görüşme formu yönteminden yararlanılmıştır. Görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Betimsel analizde özetlenip, yorumlanan veriler içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulmuşlardır. Kodlama işleminin ardından birbirine benzeyen veriler bir araya getirilerek temalaştırma yoluna gidilmiştir. Bu işlem alanında uzman birbirinden bağımsız üç araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak araştırmamızda üniversite öğrencilerinin spor yapmalarını etkileyen faktörler bireysel faktörler ve genel faktörler olarak iki başlıkta toplanmıştır. Bireysel faktörlere ait sonuçlar; zaman, ücret ve spor kültürüdür. Genel faktörlere ait sonuçlar ise; tanıtım, ulaşım, spor ortamı ve personel eksikliği olarak ortaya çıkmıştır.

- Düzce Üniversitesi bünyesinde enstitü, fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokulu olarak toplam 27 akademik birim bulunmaktadır. Katılımcıların tamamı Düzce Üniversitesi öğrencileridir. Araştırmada yer alan katılımcılar, 10 farklı akademik birime mensuptur. Katılımcıların 16'sı kız öğrenci ve 19'u erkek öğrencidir. Katılımcılar 18-25 yaş aralığındadır.

GİRİŞ

- Spor bireyin beden ve ruh sağlığının geliştirilmesi, belli kurallara göre rekabet ölçüleri içinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve üstün gelme ve gerçek anlamda, başarı gücünün artırılması, kişisel açıdan en yüksek noktaya çıkarılması yolunda gösterilen yoğun çabalardır (Aracı, 1999, ss.13).
- Spor bireylerde temel motorik özellikler olarak belirtilen dayanıklılık, kuvvet, srat, beceri ve hareketlilik özelliğini geliştirir.

- Spor, bireye başarı ve başarısızlığı kabullenmeyi öğretir.
- Spor sadece fizikî ve psikolojik olarak ferdin eğitiminde kullanılmaz bununla birlikte bireylerde işbirliği ve sorumluluk sahibi olma, bireyin kendi kendine disipline olmasına yardımcı olmaktadır (Alpman, 2001).
- Spor ve egzersiz yapmak zararlı alışkanlıklardan uzaklaştırarak sosyal uyumu sağlamaktadır. Kalp ve damar hastalıkları, şeker hastalığı ve obezite, tüm kanser türleri, yüksek tansiyon, kemik erimesi, ruhsal sorunlara yakalanma riskini büyük ölçüde azaltmaktadır.

- Hausenblas, Brewer ve Van Raalte (2004)'ye göre insanlar fiziksel aktivitelere katılırken birçok nedene bağlı kalabilirler. Genellikle göz önünde bulundurulanan nedenler sağlık, eğlence, başkalarıyla birlikte olmak ve psikolojik faydalar elde etmektir.
- Birçok birey kilo vermek ya da kilosunu kontrol altında tutmak, kas gelişimi, fiziksel görünüşünü iyileştirmek ve sosyal imajını atletik görünerek geliştirmek gibi dış görünüşe yönelik nedenlerle aktivitelere katılmaktadırlar.
- Bakker, Whiting ve Van Der Brug (1990)'a göre insanların spora neden katılım gösterdiklerinin cevabı şu üç maddeden oluşmaktadır. (1) Aktivitelere katılım insanlara içsel değerler (eğlence, zevk) sunmakta ve insanlar bu yüzden devam etmeyi tercih etmektedirler. (2) Aktivitelerin insan sağlığına olumlu etkilerinin olduğu iddia edilmektedir. (3) Aktivitelerde, insanlara yarışma hissini verecek fırsatlar sunulmaktadır.

- Üniversiteler bilimsel üretimin ve mesleki eğitimin verildiği yerlerdir. Ancak üniversiteler sadece bu yönleriyle ele alınamaz. Üniversiteler mesleki eğitimin yanı sıra sağlıklı vatandaşların topluma kazandırılacağı yerler olarak kabul görmelidir. Bu yüzden ki üniversitelerde sosyal ve sportif etkinlikler önemli bir yer tutmaktadır. Bireyler sporlar ile kendine güven, kendini denetleme, çabuk karar verme, doğruluk, haklarını koruma gibi özellikleri geliştirir. Kişi kendi yeteneklerinin farkına varır ve becerisi artar (Hazar,1996).

BULGULAR ve TARTIŞMA

- Düzce Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin spor yapmalarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen verilere dayalı olarak ortaya çıkan bulgular sırasıyla; Üniversite öğrencilerinin spor yapmalarını etkileyen bireysel faktörler ile Üniversite öğrencilerinin spor yapmalarını etkileyen genel faktörler olarak iki tema altında sunulmuştur. Temalar ve bu temalara ait kodlar Şekil 1' de sunulduğu gibidir.

Bireysel Faktörler

- **Zaman**(K1),(K4),(K2),(K3),(K10),(K11),(K8),(K9),(K13),(K25),(K14),(K15),(K17),(K33),(K34),(K18),(K19),(K20),(K29),(K30),(K21),(K24),(K27),(K22),(K31),(K3)
- **Ücret**(K2),(K3),(K4),(K5),(K6),(K27),(K7),(K8),(K12),(K14),(K15),(K31),(K33)
- **Spor Kültürü** (K10),(K32), (K11),(K22), (K13), (K14), (K15), (K16),(K23), (K25), (K26), (K29), (K35)

Genel Faktörler

- **Tanıtım**(K1),(K5),(K6),(K9),(K12),(14),(K18),(K21),(K19),(K28),(K34)
- **Ulaşım** (K5),(K11),(K19),(K20),(K21),(K28)
- **Spor ortamı** (K10),(K19),(K25),(K29),(K34)
- **Personel eksikliği** (K11), (K16),(K19)

Şekil 1. Üniversite Öğrencilerinin Spor Yapmasını Etkileyen Faktörlere İlişkin Bulgular

- Üniversite Öğrencilerinin Spor Yapmasını Etkileyen Bireysel Faktörlere İlişkin Bulgular

1. ZAMAN;

Bu sonuç; Gürbüz (1999)'ün Ankara Üniversitesi öğrencileri üzerine yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinin spor yapmalarında en büyük engelin derslerin çok yoğun olması sonucu ile de paralellik göstermektedir.

Başka bir çalışmada da deneklerin zamanı olmadıkları için spor yapmaya vakit ayıramadıklarını belirtmişlerdir (Koparan ve Öztürk 2002).

2.ÜCRET;

Koparan ve Öztürk (2002) Uludağ Üniversitesi üzerinde yaptığı çalışmada katılımcıların spor yapmasını engelleyen nedenler “ekonomik nedenler” olarak belirlenmiştir.

3.SPOR KÜLTÜRÜ;

Bununla ilgili olarak katılımcı ifadelerinde öğrencilerin tembellikten dolayı spor yapmadıkları, internet kullanımının öğrencileri hareketsizliğe sevk ettiği, arkadaş ortamının spora ilgisiz olması belirtilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin spor yapma alışkanlıklarının incelendiği bir başka çalışmada(Özdinç,2005) katılımcılar arkadaş ortamlarında spor yapanların olmamasının kendilerinde bu yönde bir alışkanlığın oluşmamasına neden olduğunu belirtmişlerdir.

- Üniversite Öğrencilerinin Spor Yapmasını Etkileyen Genel Faktörlere İlişkin Bulgular

1. TANITIM
2. ULAŞIM
3. SPOR ORTAMI
4. PERSONEL EKSİKLİĞİ

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma bulgularına dayalı olarak Düzce Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin spor yapmalarını etkileyen bireysel faktörler ile öğrencilerin spor yapmalarını etkileyen genel faktörlere ilişkin katılımcıların görüşlerine yönelik ortaya çıkan sonuçlar aşağıdaki gibidir.

- Öğrencilerin spor yapmalarını etkileyen bireysel faktörlere ilişkin araştırmada ortaya çıkan sonuçlardan bir tanesi ücret olarak katılımcı ifadelerinde yer almaktadır. Spor tesislerinin kullanım ücretlerinin pahalı olması ve bu yüzden maddi olanakların sınırlı olması öğrencilerin spor yapmaları etkileyen bir faktör olarak söylenebilir.
- Öğrencilerin spor yapmalarını etkileyen faktörlere ilişkin diğer bir sonuç olarak zaman kavramı ortaya çıkmıştır. Bununla ilgili olarak katılımcı ifadelerinde yer alan ders saatlerinin uygun olmayışı, derslerin yoğun geçmesi ve ders saati programlarının tesislerin açık olduğu saatlere göre planlanmamasından dolayı öğrencilerin spor yapmaya zaman bulamadıkları söylenebilir.
- Araştırmada spor kültürü öğrencilerin spor yapmalarını etkileyen bireysel faktörlere ait bir diğer sonuç olarak ortaya çıkmıştır. Üniversite öğrencilerinin arkadaş ortamının spora ilgisiz olması öğrencilerin spor yapmalarını etkilemekte ve bu noktada öğrencilerde bir spor kültürü oluşmamaktadır. Ayrıca internet kullanımının öğrencileri hareketsizliğe sevk ettiği ve öğrencilerin tembellikten dolayı spor yapmadıkları katılımcı ifadelerinde yer almaktadır. Bu bağlamda öğrencilerde bu yönde bir spor kültürü oluşmadığı sonucuna varılabilir.

- Goldstein ve Bredemier (1977) gençlik üzerine yapmış oldukları bir araştırmada kitle iletişim araçlarının spora ynlendirilmede ve öğretimde etkili olduğunu tespit etmişlerdir. Bu bakımdan eğitim kurumlarının çağın gereklerine uygun teknoloji ve müfredatlarını yenilemeli, kitle iletişim araçlarının da sorumluluk bilinciyle gençlerin spora yönelmelerine katkıda bulunacak bir politika geliştirmeleri sporun gençler üzerindeki önemini daha bilinçli hle getirecektir.
- Araştırmada niversite ğrencilerinin spor yapmalarını etkileyen genel faktörlere ait tanıtım eksikliği bir sonuç olarak ortaya çıkmıştır. Katılımcılar niversite kampüsü içinde yapılan sportif etkinliklerin yeteri kadar tanıtılmadığı öğrencilerin spor tesislerini kullanma noktasında bilgilendirilmediği ve dolayısıyla bu noktada bir tanıtım eksikliği olduğunu belirtilmiştir

- Günümüzde yeni kurulan üniversitelerde kampüs yerleşkelerinde, ulaşım çoğu zaman bir sorun olarak gündeme gelmektedir. Bu bağlamda bu araştırmada da katılımcı ifadeleri sonucunda ulaşım, öğrencilerin spor yapmalarını etkileyen genel faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Katılımcılar okulda belirli saatlerden sonra şehir merkezine ve kalıcı konutlara ulaşımında sıkıntı yaşadıklarını belirterek ulaşımın bir sorun olduğuna dikkat çekmiş ders dışında kalan vakitlerinde ulaşımından dolayı spor yapma imkanlarının kısıtlandığını ifade etmişlerdir.
- Araştırmada öğrencilerin spor yapmalarını etkileyen genel faktörlere ait bir diğer sonuç personel eksikliği olarak ortaya çıkmıştır. Bununla ilgili olarak katılımcılar spor tesislerinin açık olduğu zamanlarda kendilerini yönlendirecek bir personelin olmadığını ifade etmişlerdir.

SONUÇ OLARAK;

- Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin spor yapmalarını etkileyen faktörlerin; ücret, zaman, spor kültürü, tanıtım, ulaşım, personel eksikliği ve spor ortamı olduğu vurgulanmıştır. Bu bağlamda sonuçlara ilişkin olarak hem araştırmacılar tarafından hem de araştırmaya katılan katılımcılar tarafından spora teşvik edici bir takım önerilerde bulunulmuştur. Bunlar;
- 1. - Üniversitede tesislerinin kullanım ücretleri daha makul bir şekilde düzenlenebilir ve tesisler daha uzun süre öğrencilerin kullanımına açılarak tesislerin kullanım imkanı arttırılabilir.
- 2. - Üniversite bünyesindeki akademik birimlerin kendi öğrencilerine yönelik düzenleyeceği spor organizasyonları nicelik olarak arttırılabilir.
- 3. - Tesislerde bayan personel bulundurarak tesislerin bayan kullanıcılar açısından daha çok tercih edilebilir hale gelmesi sağlanabilir
- 4. - Öğrencilerin ders saatlerine uygun kampüs spor faaliyetleri düzenlenebilir ve kampüsteki spor tesislerinin çalışma saatleri tüm öğrencilerin kullanabileceği şekilde ayarlanabilir.
- 5. - Öğrencilerin fiziksel aktiviteyle iç içe olmaları için bütün akademik birimlerin ortak seçmeli ders havuzundan spor dersleri seçmeleri sağlanabilir.
- 6. - Üniversite içindeki sosyal imkanlara yönelik öğrenciler afiş, internet sitesi, öğrenci mailleri, v.b. gibi tanıtım araçlarıyla daha etkin bir şekilde bilgilendirilebilirler